

A scenic view of a European town from a hillside covered in tall grass. The town below features numerous houses with red roofs and several church spires, including a prominent tall one. The foreground is filled with tall, golden-brown grasses. The sky is clear and blue.

VIP
VISIETEKST

INHOUDSTAFEL

1. MISSIE	4
2. CONTEXT.....	5
2.1. Kwaliteiten en uitdagingen.....	5
2.1.1. Waardevolle historische landschappen en nederzettingsstructuren	5
2.1.2. Urban sprawl.....	5
2.1.3. Kernversterking en stadsvernieuwing.....	5
2.1.4. Yin & Yang: complementariteit en integratie van twee netwerken	5
2.1.5. Duurzame en geïntegreerde ruimtelijke planning.....	6
3. VISIE.....	7
3.1. Ruimte is eindig en dus een schaars goed.....	7
3.2. Drie pijlers voor duurzame ruimtelijke praktijken	8
3.2.1. Werken aan veerkrachtige systemen	8
3.2.2. Geïntegreerd werken op diverse schaalniveaus	8
3.2.3. Ruimtelijke kwaliteit als collectief work-in-progress	8
3.3. Tot slot.....	10
4. UITDAGING, OPDRACHT EN IMPACT.....	11
4.1. Ruimte en planning.....	11
4.2. Synthese en proces.....	11
4.3. De rol van de ruimtemaker.....	12
4.3.1. De ruimtelijk planner als integrator / verbinder / 'leader of change'	12
4.3.2. De ruimtelijk planner als tolk voor maatschappelijke waarden.....	12
4.3.3. De ruimtelijk planner als ontwerper en verbeelder.....	12
4.3.4. De ruimtelijke planner als expert.....	12
4.3.5. De ruimtelijk planner is een team	13
5. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	14
5.1. De VRP als lerend netwerk.....	14
5.2. De VRP is pleitbezorger voor ruimtelijke kwaliteit.....	15
5.3. De VRP als een onafhankelijke denktank.....	15
5.4. De VRP als bruggenbouwer	15
5.5. Als beleidsaanjager levert de VRP gerichte input aan het ruimtelijk beleid.....	16

1. MISSIE

Met haar werking wil de VRP een hefboom zijn voor extra expertise en draagvlak die een kwalitatief ruimtelijk beleid ondersteunen en voeden. Met een kwalitatieve stedenbouw en ruimtelijke planning willen de VRP en haar brede achterban via planning en ontwerp, visievorming en procesbegeleiding een professionele bijdrage leveren aan een duurzame, toekomstbestendige en inclusievere ruimtelijke ontwikkeling.

De VRP vormt daarvoor het lerend netwerk waar professionele ruimtelijk planners en ontwerpers in dialoog gaan met elkaar en met andere (beleidsmatige en professionele) ruimtemakers, om mekaar te inspireren, kennis op te bouwen en ervaringen uit te wisselen. De VRP biedt een podium voor beproefde én nieuwe ruimtelijke praktijken en brengt een dynamiek teweeg tussen beleidsdomeinen, gebieden en actoren die voor vergelijkbare opgaves staan. De VRP streeft daarbij naar de versterking van de ruimtelijke discipline op zich, én naar een brede kennisoverdracht, het aanleren van vaardigheden en het stimuleren van gedragsverandering bij alle betrokkenen. De VRP wil dé ontmoetingsplaats zijn, hét platform en hét aanspreekpunt, voor iedereen die beleidsmatig, professioneel of als participant betrokken is bij ruimtelijke planning en stedenbouw in Vlaanderen.

Omdat actoren en stromen zo divers zijn als onze maatschappij zelf, is ruimte vaak de neerslag en de synthese van tal van initiatieven. Daarom tracht de VRP de brug te slaan naar die initiatiefnemers, vaak uit andere beleidsdomeinen. De VRP neemt een onafhankelijk positie in binnen de vakwereld en is een constructieve partner in samenwerkingsverbanden.

2. CONTEXT

De organisatie en inrichting van onze woon- en leefomgeving is sterk bepalend voor onze gezondheid en ons welbevinden als individu. Ze bevordert en determineert ook in meerdere of mindere mate de sociale interactie tussen mensen onderling. Meer in het algemeen bepaalt de ruimtelijke context in belangrijke mate mee het functioneren van onze maatschappij als geheel.

2.1. KWALITEITEN EN UITDAGINGEN

2.1.1. Waardevolle historische landschappen en nederzettingsstructuren

Onze omgeving is eeuwenlang gestaag gegroeid vanuit de fysische structuur met zijn vlakke reliëf, riviervalleien en vruchtbare bodems. Die evolutie leverde zeer uiteenlopende en erg waardevolle historische landschappen en nederzettingspatronen op. De wijze waarop de ruimte doorheen de tijd is ingedeeld en ingericht, weerspiegelt tal van achterliggende maatschappelijke verhoudingen en de keuzes die in het verleden van daaruit gemaakt zijn, vaak gebaseerd op (al of niet reëel) tegengestelde belangen.

2.1.2. Urban sprawl

De laatste decennia is die evolutie in Vlaanderen vooral gekenmerkt door een zeer sterke scheiding van functies, gekoppeld aan een ongebreidelde ruimte-inname. Dat heeft geleid tot een grote ruimtelijke versnippering en verrommeling en uiteindelijk tot een weinig efficiënte ruimtelijke structuur. Naast een groot en structureel verlies aan open ruimte, ging dat op veel plaatsen ook gepaard met een kwalitatieve verschraling van het karakter en de eigenheid, zowel landschappelijk als binnen de hele nederzettingsstructuur van dorpen en steden.

2.1.3. Kernversterking en stadsvernieuwing

Daar staat wel tegenover dat de laatste decennia, voornamelijk in het kader van het kernen- en stedenbeleid, ook zeer gerichte en hoogwaardige inspanningen geleverd zijn rond de vernieuwing van steden en gemeenten, of rond de inrichting van belangrijke delen van de open-ruimte-structuur. Maar het neemt niet weg dat de actuele ruimtelijke orde ons vandaag en met oog op de toekomst, voor tal van bijkomende uitdagingen stelt, onder meer op vlak van klimaat en ecologie, duurzaamheid en gezondheid, sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke cohesie.

2.1.4. Yin & Yang: complementariteit en integratie van twee netwerken

YIN: Het openruimtesysteem

De open ruimte krijgt vorm vanuit de fysische structuur, opgebouwd vanuit de bodemsamenstelling, het reliëf en de waterhuishouding. In combinatie met wisselende klimaatcondities zoals temperatuur en vochtigheid, ontstaat afhankelijk van de plek op aarde een specifiek ecosysteem met een eigen

biodiversiteit. Ook in Vlaanderen creëert de wisselwerking tussen deze fysische structuur en dat ecosysteem regio per regio een zeer uiteenlopende kenmerkende open ruimte met een eigen en aparte natuurontwikkeling.

Ruimtemakers hebben inzicht in de systemen die nodig zijn om te werken aan veerkrachtige omgevingen. Vanuit het inzicht in de eindigheid van natuurlijke hulpbronnen en processen, zoeken we naar een duurzaam evenwicht tussen natuur en landbouw, dragen we zorg voor de waterhuishouding en de biodiversiteit en werken we aan de uitbouw van de ruimtelijke kwaliteit van de diverse landschappen die Vlaanderen rijk is. De blauw-groene structuur vormt de ruggengraat van die open ruimte, zowel functioneel als naar het landschapsbeeld toe. De versterking van die blauw-groene dooradering is dan ook dé hefboom voor de ruimtelijke planning van de open ruimte.

Het versterken van de open ruimte, om zo belangrijke processen zoals voedselproductie, biodiversiteit, waterhuishouding, recreatie, hernieuwbare energieproductie en andere in de toekomst veilig te stellen, is vandaag meer dan ooit ook een taak van ruimtelijk planners en ontwerpers. De eindigheid van grondstoffen stimuleert ons eveneens om in te zetten op een circulaire economie, wat bovendien sterke kansen biedt voor lokaal ondernemerschap.

Yang: Het bebouwd systeem

De levenskwaliteit en gezondheid van mensen nu en in de toekomst is het resultaat van de zorg voor die sociale en fysieke leefomgeving. Efficiënte en gestructureerde planning is gericht op het goed functioneren van de ruimte. De VRP kiest daarom resoluut voor integrale kernversterking die streeft naar levendige stads- en dorpskernen waar levenskwaliteit en gezondheid het resultaat zijn van een evenwichtige mix van functies en activiteiten en van een optimale relatie tussen de gebouwde en de open ruimte.

Ruimtemakers, daarin gesteund door creatieve en geïnspireerde ontwerpen, versterken de eigenheid en het karakter van een plek, van elke kern, dorp, gemeente of stad en dragen ertoe bij dat iedereen er zijn plek vindt. De kwaliteit en samenhang van de bebouwde en onbebouwde omgeving vormen een erg belangrijke basis om blijvend welvaart te kunnen creëren.

2.1.5. Duurzame en geïntegreerde ruimtelijke planning

Een geïntegreerde planning streeft naar de ontwikkeling van complementaire en compacte kernen op mensenmaat, elk met uiteenlopende voorzieningen en een grote eigenheid en ruimtelijke kwaliteit. De diverse en duurzaam met elkaar verknoopte mobiliteitsnetwerken vormen de ruggengraat van de nederzettingsstructuur en bepalen het goed functioneren ervan op de verschillende schaalniveaus. Die woon-, werk- en ontmoetingsplekken zijn allemaal nauw verbonden met een krachtige, diverse en aaneengesloten open ruimte, die doordringt tot in het hart en de kern van steden en gemeenten.

3. VISIE

3.1. Ruimte is eindig en dus een schaars goed.

Ruimte is een schaars goed, maar kwaliteitsvolle ruimtelijke planning, gecombineerd met creatief stedenbouwkundig ontwerp, zorgt ervoor dat we de vele ruimtevragen en behoeften maximaal op elkaar kunnen afstemmen en zo de beschikbare ruimte optimaal kunnen benutten. Dat vraagt om een continu proces met alle betrokkenen, waarbij ook de zwakkere stemmen in het debat aan het woord komen en dat de kennis over de verschillende doelen bijeen brengt.

Doel is om via dat proces tegelijk bij te dragen aan de versterking van onze waardevolle historisch gegroeide landschappen en nederzettingsstructuren, én antwoorden te zoeken op de actuele uitdagingen op diverse terreinen (klimaat, sociaal-maatschappelijk). Daarmee willen ruimtelijke planning en stedenbouwkundig ontwerp mee bouwen aan een gezonde, welvarende en inclusieve leefomgeving voor huidige en toekomstige generaties.

Vanuit de overtuiging dat ruimte en planning er toe doen, wil de VRP bijdragen aan duurzame oplossingen. De VRP sluit zich met deze visie dus aan bij de definitie van Ruimtelijke Ordening zoals omschreven in de Vlaamse codex, artikel 1.1.4.¹.

Hoe dat kan, beschrijven we aan de hand van het Donutmodel van Kate Raworth: ruimtelijke planning en stedenbouwkundig ontwerp dragen bij aan sociale en economische welvaart binnen de planetaire grenzen ('ecologisch plafond'), terwijl er tegelijkertijd wordt voldaan aan de sociale basisbehoeften ('sociale fundamente') van alle mensen.

Duurzame ruimtelijke praktijken leveren tevens een cruciale bijdrage aan quasi elk van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), vastgelegd door de Verenigde Naties. Ze leggen de basis voor een toekomstbestendig, veerkrachtig en inclusief Vlaanderen.

¹ Artikel 1.1.4 uit de VCRO (2009): De ruimtelijke ordening is gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit.

3.2. Drie pijlers voor duurzame ruimtelijke praktijken

3.2.1. Werken aan veerkrachtige systemen

Onze fysische ruimte bestaat uit verschillende systemen van elementen die een samenhangend geheel vormen. Vanuit een systeembenedering hebben we aandacht voor interacties tussen fysieke en biologische processen enerzijds, en sociale en psychologische normen en waarden anderzijds. Zorgen voor continuïteit, zowel van het ‘natuurlijk’ als van het ‘humaan’ systeem, betekent dat interacties en uitwisselingsstromen niet mogen leiden tot het afschuiven van lasten van het ene systeem op het andere.

Na een lange periode, vertrekkend van een visie waarbij de mens een strijd leverde tegen de natuurlijke systemen, zien we het als een opdracht op zoek te gaan hoe we met de natuurlijke systemen kunnen samenwerken aan meer veerkrachtige leefomgevingen. Ruimtelijke planning beschouwt open ruimte en bebouwde ruimte daarom als een ondeelbaar geheel, als communicerende vaten waartussen ontelbare relaties ontstaan.

3.2.2. Geïntegreerd werken op diverse schaalniveaus

Verschillende, vaak sectorale, thema’s en behoeftes komen samen in de ruimte. We kiezen ervoor om die maximaal geïntegreerd aan te pakken en dus af te stappen van een model waarin ieder thema of ieder maatschappelijk doel zijn eigen ruimte heeft. Een ruimtelijke ontwikkeling bekijkt elk project ook vanuit verschillende schaalniveaus. Als onderdeel van een systeem beïnvloedt de ingreep immers altijd ook een groter geheel. Een ruimtelijke ontwikkeling houdt rekening met de lokale context en met de eigenheid van de plek, maar bekijkt de mogelijke ingrepen ook steeds in het licht van andere lokale en bovenlokale ruimtevragen.

3.2.3. Ruimtelijke kwaliteit als collectief work-in-progress

Het begrip ‘kwaliteit’ staat voor een positieve waardering, door mensen op een collectieve manier toegekend aan objecten, landschappen en gebeurtenissen. De basis voor die waardering bestaat uit gelaagde sets van zowel cultuurgebonden als universele waarden en aangeboren (evolutionair gegroeide) voorkeuren en behoeften. Ruimtelijke kwaliteiten ontstaan dus in de relaties tussen mens en omgeving; ze zijn bijgevolg ‘relationeel’ en hangen deels af van plaats en tijd. De omgeving is een collectief ‘goed’, bepaald en gedragen door lokale gemeenschappen en betrokkenen, op grond van gedeelde waarden en collectieve belangen, nu en in de toekomst.

Hoe zien we dat concreet in onze leefomgeving?

Het bewustzijn in Vlaanderen groeit dat ruimtelijke keuzes uit het verleden (het steeds verder uiteenleggen van bebouwing en verharding) leiden tot een situatie die onwenselijk is: ruimtelijke versnippering leidt tot verlies aan habitats en landschappen, urban sprawl leidt tot bijkomende infrastructuurkosten en inefficiënte openbare dienstverlening en tot een toegenomen auto-afhankelijkheid. Kwaliteitsgericht ruimtelijk beleid zal trachten individuele noden en behoeften zo veel mogelijk af te stemmen op collectieve en algemene belangen.

Omdat het streven naar ruimtelijke kwaliteit een proces is vanuit gedeelde en gedragen waarden zijn plannen nooit "af". Dat besef noopt tot een zekere bescheidenheid en het besef dat plannen een noodzakelijk, maar tijdelijk resultaat zijn van een consensus tot op het moment dat deze opnieuw voorwerp vormen van ruimtelijke processen.

Ruimtelijke planning en stedenbouw spelen een sleutelrol door kennis te ontwikkelen, de verschillende dimensies (gebieden, stromen, actoren) bijeen te brengen, van daaruit te werken aan een sterke ruimtelijke synthese en zo interacties en integratie ervan vorm te geven en te begeleiden. Anders gezegd: ruimtelijke planning en ontwerp brengen fysieke ruimte, activiteiten en mensen samen om de verschillende noden in een gebied op elkaar af te stemmen.

Het past in een model van *governance* waar overheden het niet voor de burger kunnen oplossen, maar waar burgers, experten, kennisinstellingen, ondernemers, middenveld en overheden zowel individueel als collectief een rol te spelen hebben.

Hoe zien we dat in onze leefomgeving?

De VRP spreekt van ruimtelijke kwaliteit als het proces leidt tot die gedeelde en gedragen waarden, die de continue toetssteen vormen in langdurige ruimtelijke processen. Deze waarden omvatten ook de 10 ruimtelijke kernkwaliteiten uit het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen:

- Gedeeld en meervoudig gebruik in tijd en ruimte; geschikt en gepast voor uiteenlopende gedragingen vandaag en in de toekomst
- Robuustheid en aanpasbaarheid ; toekomstbestendig en flexibel om toekomstige opgaven aan te kunnen
- Herkenbaarheid, leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid van de omgeving
- Waardering van erfgoed en de karakteristieken van het landschap
- Bescherming en versterking van biodiversiteit, ecosystemen en ecologische processen en bodemkwaliteit ; aandacht voor de leefbaarheid, de draagkracht en het comfort van leefgebieden bij menselijke interactie
- Klimaatbestendigheid en streven naar klimaatneutraliteit
- Maximaal bijdragen tot de energietransitie
- Gezondheid en welzijn ; ruimte die plaats biedt aan onzichtbare zorg
- Inclusief samenleven
- Economische vitaliteit en circulariteit
- Toegang tot diverse bronnen voor diverse gebruikersgroepen (bereikbaar, toegankelijk)
- Zinvol voor uiteenlopende culturen (betekenis, zingeving, ...).
- Gradaties van betrokkenheid, zowel in het gebruik al het ontwerp van de ruimte (ruimterechten, participatie, ...)

Ruimtelijke kwaliteit is daarom steeds het resultaat van gedeelde kennis en ervaringen, van voldragen planningsprocessen, gebaseerd op creatief ontwerp(end) onderzoek en breed overleg.

3.3. Tot slot

De VRP staat met deze missie en visie niet alleen. We verwezen eerder al naar de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN en naar het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, we schrijven ons tevens in, in bestaande kaders van overheden en internationale instanties.

- Klimaatakkoord Parijs en EU green deal
- Charter van Leipzig en New Urban Agenda
- Decade of action

4. UITDAGING, OPDRACHT EN IMPACT

4.1. Ruimte en planning

Als Vereniging voor Ruimte en Planning willen wij de uitdaging mee aangaan om het tij op ruimtelijk vlak te helpen keren, door ons ruimtegebruik in Vlaanderen opnieuw te verduurzamen. Daarbij vertrekken we vanuit de overtuiging dat twee aspecten en benaderingen essentieel zijn in die transitie:

- Geïntegreerde planning: Een goed onderbouwde ruimtelijke planning is noodzakelijk, niet alleen voor een verhoogde ruimtelijke efficiëntie en rendement, maar ook voor het creëren van meer sociale rechtvaardigheid.
- Creatief ontwerp: De kwalitatieve inrichting van het landschap en de publieke ruimte, van de open ruimte en van onze bebouwde en onbebouwde omgeving, is cruciaal als vertrekpunt voor de realisatie van een aantrekkelijke, aangename en gezonde woon- en leefomgeving.

4.2. Synthese en proces

Als ruimtelijk planners beschouwen we het als onze opdracht om vanuit onze discipline, niet alleen via gerichte planning en creatief ontwerp, maar ook procesmatig en structureel bij te dragen aan de uitwerking van een sterk ruimtelijk beleid.

- Ruimtelijke synthese: Een van de belangrijkste opdrachten vanuit ruimtelijke planning bestaat er in om de impact van diverse beleidsdomeinen op een geïntegreerde manier ruimtelijk te helpen vertalen. Daarvoor is het belangrijk om te werken vanuit een breed gedragen synthese van alle (soms schijnbaar) uiteenlopende maatschappelijke en 'ruimtelijke' belangen en doelstellingen. Een heldere en evenwichtige ruimtelijke synthese is geen loutere optelsom van die belangen en claims, integendeel, de integratie ervan biedt een structurele meerwaarde, het geheel is veel meer dan de som van de delen.
- Participatieve processen: Ruimtelijk beleid behoort iedereen aan, rechtstreeks of onrechtstreeks. Ruimtelijk planners staan mee in voor heldere participatieve procesvoering, waarbij niet alleen alle directe stakeholders nauw betrokken worden, maar waarbij ook de stem van bewoners en gebruikers gehoord wordt, meer in het bijzonder ook de stem van kwetsbare of zwakkere groepen.

Van daaruit willen we de ruimtelijke factor sterker laten doorwegen, zowel in het brede maatschappelijk debat in het algemeen als in de politieke besluitvorming (op elk niveau) in het bijzonder.

4.3. De rol van de ruimtemaker

De ruimtelijk planner is een professioneel geschoold expert in het domein van ruimtelijke planning en stedenbouw. Ruimtelijke planning behandelt op een geïntegreerde manier verschillende maatschappelijke vraagstukken en agenda's van verschillende beleidsdomeinen. De ruimtelijk planner brengt daarvoor de benodigde expertise steeds van bij verschillende experten en stakeholders bijeen. De taken en rollen van een ruimtelijk planner zijn dan ook zeer breed en vragen een bijzondere combinatie van diverse kennis en competenties.

4.3.1. De ruimtelijk planner als integrator / verbinder / 'leader of change'

- situeert een opdracht in een bredere context en fysieke omgeving en haalt de complexiteit van het vraagstuk naar boven
- tracht meerdere kwesties, vakgebieden, beleidsniveaus, waardenkaders, belangengroepen, processtappen, tijds- en ruimteschalen, ...met elkaar te verbinden
- verbindt langetermijnvisies met inspirerende quick-wins
- begeleidt participatieprocessen en overleg met stakeholders

4.2.2. De ruimtelijk planner als tolk voor maatschappelijke waarden

- detecteert maatschappelijke noden en brengt ze in een evenwaardige positie op de onderhandelingstafel
- zet in op het verduurzamen van het socio-economisch systeem, op de bescherming en de versterking van de natuurlijke leefomgeving en zijn ecosystemen en op het behoud en de integratie van het natuurlijk en gebouwd erfgoed voor volgende generaties met permanente
- beschouwt de omgeving als een collectief goed, schat publieke en collectieve waarden hoger in dan private en parochiale en stimuleert gemeenschapsvorming
- heeft oog voor sociale innovatie: behoeften en wensen, inclusie, vrijheid, rechtvaardigheid, solidariteit, diversiteit

4.3.3. De ruimtelijk planner als ontwerper en verbeelder

- ontwikkelt alternatieve gebiedsspecifieke oplossingen op maat van de plek, rekening houdend met de draagkracht en de impact
- verbeeldt een visie op de ruimtelijke ontwikkelingen die de kansen en opportuniteiten voor het gebied in de verf zetten
- houdt actoren tijdens langdurige processen gemotiveerd en betrokken
- helpt collectieve waardenkaders te creëren die toelaten om transformaties te beoordelen

4.3.4. De ruimtelijke planner als expert

- werkt met wetenschappelijk kaders en heeft kritisch inzicht in verschillende benaderingen, strategieën en methodieken

- heeft inzicht in aanverwante vakgebieden, demografische evoluties en de regionale verschillen in Vlaanderen
- brengt die informatie overzichtelijk, duidelijk en accuraat over bij beslissingsmakers, stakeholders en betrokken burgers

4.3.5. De ruimtelijk planner is een team

Geen enkel individu bezit alle hiervoor opgesomde eigenschappen. De ruimtelijk planner staat best ook niet alleen in zijn opdracht. Ruimtelijk planners hebben nood aan een sparring partner die hen uitdaagt, een spiegel voorhoudt, knopen ontwart,...

5. STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

Omdat de uitdagingen en opdrachten van de ruimtelijk planner bijzonder veleisend zijn, wil de VRP het inspirerende en ondersteunende platform zijn waar experten elkaar en andere ruimtemakers ontmoeten, ervaringen uitwisselen en kennis delen.

De VRP wil, als geëngageerde en geïnspireerde vereniging van ruimtelijk planners en ontwerpers, op die manier ook alle andere ruimtemakers in Vlaanderen inspireren om bij te dragen aan meer ruimtelijke kwaliteit en een zo duurzaam mogelijke ruimtelijke ontwikkeling.

De VRP verzamelt en verankert al deze kennis van en voor de brede vakwereld en alle geïnteresseerden in het eigen driemaandelijkse magazine RUIMTE en verspreidt informatie over haar werking en de evoluties binnen de vakwereld verder via de website, nieuwsbrieven en sociale media.

5.1. De VRP als lerend netwerk

De VRP organiseert studiedagen, vormingsreeksen, webinars, excursies, studiereizen en andere leeractiviteiten. Daarnaast stimuleert de VRP de uitwisseling van kennis en ervaring door de organisatie van interactieve werkgroepen. Als professioneel netwerk creëert de VRP gelegenheden waar ruimtemakers vanuit verschillende invalshoeken – stedenbouwkundigen, ruimtelijk planners en ontwerpers, ambtenaren en beleidsmakers, ontwikkelaars en andere professionals, academici en studenten – elkaar ontmoeten. De VRP stimuleert overleg en uitwisseling van ideeën die kunnen bijdragen tot duurzame ruimtelijke transities en leiden tot weloverwogen, geleidelijke en breed gedragen (gedrags)verandering. De VRP creëert daarom leer- en ontmoetingskansen voor intensieve interactie en discussie met het oog op de vorming van *communities of practice* die bijdragen aan kwaliteitsvolle en duurzame ruimtelijke keuzes.

Het lerend netwerk zet daartoe in op continuïteit en dat op 3 vlakken:

- door verdieping van de kennis en vaardigheden tussen stedenbouwers en planners onderling (binnen diverse overheden, administraties en instanties, de academische wereld en de private sector), en dat via vorming, uitwisseling en debat
- door verbreding van de basis, door het debat ook aan te gaan en een sterke samenwerking uit te bouwen met alle ‘andere’ ruimtemakers (iedereen die vanuit een specifieke achtergrond of activiteit mee bepalend is voor ruimtelijke ontwikkelingen), professioneel (vanuit diverse sectoren zoals landbouw, energie, natuur, promotoren en ontwikkelaars ...) zowel als op de verschillende beleidsniveaus (Vlaanderen, provincies, steden en gemeenten)

- door doelgerichte kennisoverdracht en wervende informatie te verspreiden naar andere doelgroepen, vertrekend van en verankerd in een participatieve procesmatige aanpak, samen met zoveel mogelijk direct betrokkenen, stakeholders, bewoners en gebruikers.

5.2. De VRP is pleitbezorger voor ruimtelijke kwaliteit.

De VRP inspireert planners en ontwerpers door goede praktijkvoorbeelden en vernieuwende inzichten te delen met andere professionele ruimtemakers. De VRP draagt deze kennis ook op participatieve wijze uit naar het bredere werkveld van professionelen en organisaties die een impact hebben op ruimtelijke ontwikkelingen en naar bewoners en gebruikers van de ruimte. Daarvoor zoekt de VRP aansluiting bij disciplines, organisaties en activiteiten op het raakvlak van stedenbouw en ruimtelijke planning (landschaps-)architectuur, open ruimte, mobiliteit, economie, recht, erfgoed, vastgoed, toerisme en recreatie, cultuur en sport, inspraak en participatie...).

Daarom wordt de VRP door de brede vakwereld als expert aanzien en heeft ze een gezaghebbende stem in het maatschappelijk debat over ruimte en omgeving.

5.3. De VRP is een onafhankelijke denktank die de ruimtelijke aspecten van prangende maatschappelijke opgaves op de agenda plaatst.

De VRP houdt de vinger aan de pols van ecologische en maatschappelijke thema's en volgt kritisch de ontwikkelingen die een impact (kunnen) hebben op ruimtelijke kwaliteiten en duurzaamheid, zoals klimaatverandering, migratielid, energietransitie, grondstoffenschaarste, water(s)nood, voedsel(gebonden) verspilling, versnippering of sprawl, mobiliteit, ongelijkheid, armoede, demografische en sociale evoluties.

De VRP is als onafhankelijke middenveldorganisatie met een stevige achterban vanuit de professionele, academische en ambtelijke wereld ideaal geplaatst om actoren bijeen te brengen die kunnen nadenken over oplossingen voor urgente maatschappelijke vraagstukken. In het kader van VRP Labs hebben expertengroepen (denktanks) in de diepte gereflecteerd over cruciale ruimtelijke thema's. Met de Labs wil de VRP via discussie en debat tot gedeelde en gedragen standpunten komen. Als output worden onderbouwde en genuanceerde standpunten geformuleerd die door de VRP – én door de externe deelnemers - in haar communicatie en haar activiteiten kunnen worden uitgedragen.

5.4. De VRP is een bruggenbouwer die het pad effent tussen ruimte en sectorale activiteiten.

Omdat veel sectoren zich niet bewust zijn van hun ruimtelijke voetafdruk, slaat de VRP bruggen naar strategische figuren of organisaties in verschillende beleidsdomeinen. Integrale ruimtelijke kwaliteit en

duurzaamheid vraagt een sector-overschrijdende aanpak. Daarom wil de VRP de stap zetten naar diverse beleidssectoren om hen te sensibiliseren om bewust met ruimtelijke kwaliteit aan de slag gaan.

5.5. Als beleidsaanjager levert de VRP gerichte input aan het ruimtelijk beleid.

De VRP volgt het ruimtelijk beleid op de voet en levert proactief beleidsaanbevelingen voor een kwalitatief en duurzaam Vlaams en (boven)lokaal ruimtelijk beleid. Daarnaast denkt de VRP constructief mee na over nieuwe beleidsinitiatieven en formuleert adviezen over de werkbaarheid op basis van praktijkervaringen. De VRP ondersteunt en draagt mee de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen uit.